

Druk nr XXIX/158/2026

Projekt uchwały z dnia 22 września 2026 r.

zgłoszony przez Wójta Gminy Zwierzyn,
przygotowany przez kierownika GOPS,
Opinia Radcy Prawnego

.....

**UCHWAŁA NR XXIX/.../2026
RADY GMINY ZWIERZYN**

z dnia 28 września 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy
Zwierzyn na lata 2027-2029**

Na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 980) Rada Gminy Zwierzyn uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Zwierzyn na lata 2027-2029, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zwierzyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Zwierzyn na lata 2027 – 2029



Spis treści

ROZDZIAŁ I.....	3
Wprowadzenie.....	3
ROZDZIAŁ II.....	5
Podstawa prawna	5
ROZDZIAŁ III.....	6
Zakres Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zwierzyn na lata 2027 – 2029.....	6
ROZDZIAŁ IV	8
Diagnoza	8
ROZDZIAŁ V	17
Analiza SWOT	17
ROZDZIAŁ VI	20
Zasoby gminy	20
ROZDZIAŁ VII	21
Cele Programu	21
Cel główny:	21
Cele szczegółowe	21
ROZDZIAŁ VIII	23
Wskaźniki realizacji programu	23
ROZDZIAŁ IX	28
Działania.....	28
ROZDZIAŁ X	30
Realizatorzy.....	30
ROZDZIAŁ XI	31
Adresaci Programu	31
ROZDZIAŁ XII	32
Finansowanie	32
ROZDZIAŁ XIII	33
Oczekiwane rezultaty.....	33
ROZDZIAŁ XIV	34
Monitoring i ewaluacja	34

ROZDZIAŁ I

Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zwierzyn na lata 2027 – 2029 zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Zwierzyn w poprzednich latach.

Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna dziecka i rodziny. Dziecko i rodzina wymagają wsparcia, szczególnej opieki, troski i ochrony. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie swojej dorosłości kształtują społeczeństwo. Rodzina stanowi wspólnotę osób, która jest podstawową formą życia indywidualnego i społecznego. Jest grupą społeczną prawie każdego z nas. To ona należy do pierwszego środowiska dającego człowiekowi możliwość wszechstronnego rozwoju, zaspokajania jego wielu potrzeb i wprowadzania go w świat zasad, wartości i norm społecznych. Człowiek identyfikujący się z nią, współtworzy i przejmuje kultywowane w rodzinie wzory, postawy, zachowania, poglądy i postępowania, czego uczymy się w rodzinie, pozostaje na całe życie. Kontakt z najbliższymi osobami z rodziny odgrywa istotną rolę w kształtowaniu osobowości człowieka. Dobrze funkcjonująca rodzina zaspokaja potrzeby swych dzieci, których żadna inna grupa społeczna nie jest w stanie zaspokoić. Dzieje się tak dlatego, że spójność wewnętrzna i obecność osób, na które można liczyć. Rodzina wpływa na osobowość, kształtując losy jej członków. Jeśli jej kondycja pogarsza się to wpływa to zawsze na postawy rodzicielskie czy są właściwe.

Trudności jakie dokonują się we współczesnej rodzinie nie zawsze pociągają za sobą pozytywne skutki. Trudności te mogą uniemożliwić rodzinie wypełnienie jej poszczególnych funkcji co w konsekwencji może doprowadzić do niewydolności tego środowiska wychowawczego. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których długotrwałe oddziaływanie czyni rodzinę dysfunkcyjną, nie potrafiącą sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci, mającą ograniczone zasoby własne i możliwości samodzielnego rozwiązania występujących problemów oraz nie potrafiącą przezwyciężyć pojawiających się w systemie rodzinnym sytuacji kryzysowych.

W tym celu powstał Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026, opracowany w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku, którego podstawowym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do funkcjonowania poprzez wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie, szczególnie w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny. Realizacja programu będzie możliwa dzięki utworzeniu systemu wsparcia obejmującego zaangażowanie i współpracę osób, instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganiu osób i rodzin

wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnienia lub odzyskania zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

ROZDZIAŁ II

Podstawa prawna

Opracowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zwierzyn na lata 2027 – 2029 oraz jego wdrożenie jest spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 2009 r., nr.114, poz. 946);
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2026 r., poz. 980);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. 2026 r., poz. 639);
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. 2026 r., poz. 662);
5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023 – 2030, Uchwała Rady Gminy nr XVIII/289/2022 z dnia 30.11.2022 r.;
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2023 r., poz. 2151);
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 r., poz. 1673);
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 r., poz. 1939);
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży „Za życiem” (Dz. U. 2024 r., poz. 1829)
10. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2025 r., poz. 1208);
11. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2026 r., poz. 79);
12. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2026 r., poz. 508);
13. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. 2025 r., poz. 881);
14. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. 2024 r., poz. 1512);
15. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2025 r., poz. 214);
16. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2026 r., poz. 1123);
17. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. 2025 r., poz. 1338);
18. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2025 r., poz. 1461).

ROZDZIAŁ III

Zakres Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zwierzyn na lata 2027 – 2029

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej art. 176 pkt 1 do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) (uchylona)
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w **art. 29 pomoc rodziny wspierającej** ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w **art. 187 zadania ministra właściwego do spraw rodziny** ust. 3, w terminie:
 - a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

Mając na względzie powyższe uregulowania, założenia do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zasadę dobra dziecka i dobra rodziny opracowano Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026. W programie akcentuje się potrzebę wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze. Grupa odbiorców wskazana jest bezpośrednio w preambule ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w której czytamy: „**dla dobra dzieci**, które potrzebują szczególnej ochrony i

pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, **dla dobra rodziny**, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich ich członków, a w szczególności dzieci, **w przekonaniu, że skuteczna pomoc** dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.”

ROZDZIAŁ IV

Diagnoza

Gmina Zwierzyn jest gminą wiejską, położona jest w północno wschodnim krańcu województwa lubuskiego oraz południowo zachodniej części powiatu strzelecko – drezdeneckiego w województwie lubuskim.



Źródło: https://fsd.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=141

Położenie na mapie powiatu

Zwierzyn położony jest przy drodze krajowej nr 156 łączącej Barlinek z Dreddenkiem przez Strzelce Krajeńskie. Biegająca na południe droga nr 157 łączy Zwierzyn ze Skwierzyną. Jedyne most na Noteci znajduje się w Gościmcu. Znaczenie lokalne posiada szosa łącząca Górki ze Zwierzynem i Przyłęgiem oraz Zwierzyn z Góreckiem.



Źródło: <https://ongeo.pl/geoportalgmina-zwierzyn/dzialki-ewindecyjne>

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzynie oraz instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny z terenu Gminy

Zwierzyn. Diagnozy środowiska dokonano poprzez analizę dokumentacji poszczególnych jednostek. Poniższe zestawienie tabelaryczne pokazuje statystyczne ujęcie problemów rodzin z Gminy Zwierzyn.

Na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców gminy nieznacznie zmniejsza się. W 2025 roku Gminę Zwierzyn zamieszkiwało 4228 osób. W I półroczu 2026 roku w Gminie Zwierzyn zamieszkiwało- stałych i czasowych mieszkańców razem osób. Dzieci w wieku do 18 roku życia przebywało 746 w I półroczu 2026 roku.

Kobiety	Mężczyźni	Dzieci do 18 roku życia
1680	1666	746

Źródło: Ewidencja ludności Urząd Gminy- stan na 30.06.2026 r.

Pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzynie w 2025 r. (dane na dzień 31.12.2025 r). znajdowało się 241 rodziny w tym 434 osób z rodzin. W okresie styczeń - sierpień 2026 roku rodzin korzystających z pomocy społecznej znajdowało się 149 w tym 321 osoby.

Poniższa tabela przedstawia najczęstsze powody udzielenia pomocy społecznej:

Występujący problem	Liczba rodzin 2025	Liczba osób w rodzinach 2025	Liczba rodzin I – VIII 2026	Liczba osób w rodzinach I – VIII 2026
Ubóstwo	48	116	34	87
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezdomność	4	4	4	4
Bezrobocie	38	96	29	75
Niepełnosprawność	57	101	55	98
Długotrwała lub ciężka choroba	114	235	92	178
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym potrzeba wielodzietności	17	87	15	79
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia	7	7	4	17

gospodarstwa domowego				
Alkoholizm/ problem alkoholowy	39	60	26	36
Narkomania	4	12	3	8
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	0	0	1	2
Zdarzenia losowe	4	11	2	3
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0
Przemoc domowa	1	5	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
Sytuacja kryzysowa	1	1	3	4

Źródło: Dane za I – VIII 2026 roku

Przedstawione dane wskazują, że w strukturze problemów społecznych w dominują problemy związane ze stanem zdrowia i niepełnosprawnością, a także trudności ekonomiczne, w szczególności ubóstwo i bezrobocie. Istotnym obszarem wymagającym dalszego zaangażowania służb społecznych pozostają również problemy związane z uzależnieniami oraz funkcjonowaniem rodzin w zakresie opiekuńczo-wychowawczym. W większości analizowanych kategorii w okresie I–VIII 2026 r. odnotowano mniejszą liczbę rodzin i osób niż w całym 2025 r. Należy jednak zachować ostrożność przy bezpośrednim porównywaniu tych danych, ponieważ 2025 r. obejmuje pełne 12 miesięcy, natomiast dane za 2026 r. dotyczą jedynie pierwszych 8 miesięcy roku. Dane potwierdzają potrzebę kontynuowania działań z zakresu pracy socjalnej, pomocy finansowej i rzeczowej, wsparcia rodzin, działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami i przewlekle chorych, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy oraz współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

W rodzinach, w których występują największe problemy opiekuńczo - wychowawcze pracuje asystent rodziny zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu. W 2025 roku wsparciem asystenta rodziny było 16 rodzin w których było 31 dzieci w tym 30 małoletnich. Do 31.08.2026 roku wsparciem asystenta rodziny objętych było 11 rodzin, w których było 25 dzieci w tym 24 małoletnich.

Edukacja szkolna w Gminie Zwierzyn, realizowana jest przez Szkołę Podstawową w Zwierzynie, Szkołę Podstawową w Górkach Noteckich oraz Szkołę Podstawową w Gościmcu. Dzieci wymagające wsparcia specjalistów są na terenie szkoły objęte pomocą Psychologiczno – Pedagogiczną w formie zajęć: korekcyjno – kompensacyjnych i dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć o charakterze terapeutycznym (dzieci posiadające opinię Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej oraz zgłoszone przez wychowawców), zajęciami rewalidacyjnymi (dzieci z orzeczeniem PPP), w szkołach zatrudnieni są pedagodzy współpracujący z dziećmi i rodzicami w obszarze rozwiązywania problemów.

Dzieci objęte wsparciem psychologiczno – pedagogicznym w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2025/2026:

Uczniowie Nazwa szkoły	Z opinią PPP	Z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	Ilość interwencji pedagoga /sytuacji trudnych
SP Zwierzyn	33	9	56
SP Gościmiec	9	4	16
SP Górkę Noteckie	14	8	51

Źródło: pedagodzy szkolni Gminy Zwierzyn. Stan na 30.06.2026 r.

Najczęstszymi problemami zgłaszanymi do pedagodów szkolnych są:

Nazwa szkoły	Rodzaj problemów
SP Zwierzyn	• agresja słowna (przezywanie, dokuczanie, drobne przepychanki, używanie wulgaryzmów) • cyberprzemoc (obraźliwe wpisy w internecie) • słaba frekwencja (celowe unikanie szkoły, częste spóźnienia) • brak motywacji do nauki , słabe przygotowanie do lekcji
SP Gościmiec	• agresja słowna (przezywanie, dokuczanie, drobne przepychanki, używanie wulgaryzmów)
SP Górkę Noteckie	• problemy z zachowaniem: agresja słowna, bójki i konflikty, odmowa wykonywania poleceń, • problemy w relacjach z rówieśnikami: konflikty i kłótnie, dokuczanie i wyśmiewanie • problemy związane z nauką i obowiązkami szkolnymi: brak motywacji do nauki, częste nieprzygotowanie do zajęć, odmowa udziału w lekcjach, znaczne pogorszenie wyników w nauce • problemy emocjonalne i społeczne: trudności z kontrolowaniem emocji, impulsywność, wybuchy złości • problemy związane z rodziną i środowiskiem domowym: konflikty rodzinne, trudności wychowawcze, zgłaszane przez rodziców, rozwód lub separacja rodziców

Źródło: pedagodzy szkolni Gminy Zwierzyn. Stan na 30.06.2026 r.

Na terenie Gminy Zwierzyn funkcjonują 3 przedszkola i Klub Malucha. Organem prowadzącym przedszkola jest gmina. Klub Malucha w Zwierzynie świadczy usługi opiekuńcze dla dzieci w wieku od 1 roku do 3 lat. Maksymalnie dziecko może przebywać w Klubie 10 godzin. Klub czynny jest w godzinach od 6.30 do 16.30.

Poza wsparciem w ramach pomocy społecznej rodziny mają możliwość skorzystania z innych świadczeń finansowych i niefinansowych:

Wyszczególnienie	Rok	
	2025	I - VIII 2026
Liczba mieszkańców Gminy Zwierzyn	4228	4092
Liczba dzieci i młodzieży zamieszkującej Gminę Zwierzy 0- 18 lat	837	746
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	241 rodzin/ 434 os.	149 rodzin/ 321 os.
Liczba świadczeniobiorców korzystających ze świadczenia wychowawczego	1	0
Liczba świadczeniobiorców korzystających z świadczeń rodzinnych	50 1 (Ukraina)	80
Liczba świadczeniobiorców korzystających z funduszu alimentacyjnego	30	40
Liczba świadczeniobiorców korzystających z dodatku mieszkaniowego	0	0
Liczba świadczeniobiorców korzystających z dodatku energetycznego	0	0
Liczba złożonych wniosków na Kartę Dużej Rodziny- karta tradycyjna i elektroniczna	Karta tradycyjna- 41 Karta elektroniczna- 41 (w tym 1 duplikat)	Karta tradycyjna- 23 Karta elektroniczna- 23 (w tym 1 duplikat)
Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w celu podjęcia leczenia odwykowego	23 os.	12 os.
Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”	19 procedur NK/ 17 rodzin	11 procedur NK/10 rodzin
Liczba asystentów rodziny	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	16 rodzin	11 rodzin

Źródło: opracowanie własne, GOPS Zwierzyn. Stan na 31.08.2026 r.

Jednym z problemów Gminy Zwierzyn jest bezrobocie. Ogranicza możliwości mieszkańców, zmniejsza dochody gospodarstw domowych i może prowadzić do migracji osób w poszukiwaniu pracy.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z terenu Gminy Zwierzyn w Powiatowym Urzędzie Pracy:

Rok	2025	Kobiety	Mężczyźni	I - VIII 2026	Kobiety	Mężczyźni
Liczba bezrobotnych ogółem	142	72	70	119	67	52
Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	26	14	12	17	14	3
Liczba bezrobotnych do 30 roku życia	49	26	23	36	21	15
Liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia	35	11	25	27	10	17
Długotrwale bezrobotni	56	29	27	47	27	20
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	46	23	23	31	14	17

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Kraj. Stan na 30.06.2026 r.

Analiza danych dotyczących osób bezrobotnych wskazuje na poprawę sytuacji na rynku pracy w okresie od 2025 r. do pierwszych ośmiu miesięcy 2026 r. Liczba bezrobotnych ogółem zmniejszyła się ze 142 osób w 2025 r. do 119 osób w okresie I–VIII 2026 r., co oznacza spadek o 23 osoby, tj. o około 16,2%. W obu analizowanych okresach kobiety stanowiły większą część osób bezrobotnych. W 2025 r. było 72 bezrobotne kobiety i 70 mężczyzn, natomiast w okresie I–VIII 2026 r. liczba ta wyniosła odpowiednio 67 kobiet i 52 mężczyzn. Szczególnie widoczny jest spadek liczby bezrobotnych mężczyzn – o 18 osób, podczas gdy liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 5 osób. Zmniejszyła się również liczba osób bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku – z 26 osób w 2025 r. do 17 osób w okresie I–VIII 2026 r. Wśród kobiet liczba ta pozostała na podobnym poziomie (spadek z 14 do 14 osób), natomiast wśród mężczyzn nastąpił wyraźny spadek – z 12 do 3 osób. Korzystną tendencję odnotowano także w grupie osób bezrobotnych do 30. roku życia. Ich liczba zmniejszyła się z 49 osób w 2025 r. do 36 osób w okresie I–VIII 2026 r., czyli o 13 osób. Spadek dotyczył zarówno kobiet (z 26 do 21 osób), jak i mężczyzn (z 23 do 15 osób). Zmniejszyła się również liczba osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia – z 35 osób w 2025 r. do 27 osób w okresie I–VIII 2026 r. W tej grupie liczba kobiet spadła z 11 do 10 osób, natomiast liczba mężczyzn z 25 do 17 osób. Pozytywną zmianę obserwuje się także wśród osób długotrwale bezrobotnych. Ich liczba zmniejszyła się z 56 osób w 2025 r. do 47 osób w okresie I–VIII 2026 r. Spadek dotyczył zarówno kobiet – z 29 do 27 osób, jak i mężczyzn – z 27 do 20 osób. Największy procentowy spadek odnotowano w grupie osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. Liczba tych osób zmniejszyła się z 46 w 2025 r. do 31 w okresie I–VIII 2026 r., czyli o 15 osób,

co stanowi spadek o około 32,6%. Wśród kobiet liczba osób bez kwalifikacji zawodowych zmniejszyła się z 23 do 14, a wśród mężczyzn z 23 do 17 osób.

Podsumowując, dane wskazują na ogólną poprawę sytuacji osób bezrobotnych w analizowanym okresie. Spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich przedstawionych kategoriach. Szczególnie korzystne zmiany dotyczą liczby osób bez kwalifikacji zawodowych oraz mężczyzn pozostających bez pracy. Jednocześnie kobiety nadal stanowią większą część ogółu osób bezrobotnych, co może wskazywać na potrzebę dalszego koncentrowania działań aktywizacyjnych również na tej grupie. Największą liczbą osób bezrobotnych na terenie Gminy Zwierzyn stanowią kobiety. Kobiety najczęściej rejestrują się w Powiatowym Urzędzie Pracy nie po to, żeby podjąć pracę, ale głównie ze względu na składkę zdrowotną, żeby korzystać z bezpłatnej opieki zdrowotnej. Wśród innych powodów przyznawania pomocy społecznej należy zaliczyć: m. in. niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę, ubóstwo czy problem alkoholowy. Ponadto nieznacznie zwiększyła się liczba rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, przez co zwiększa się zapotrzebowanie na porady specjalistyczne skierowane do dzieci i ich opiekunów.

Wszystkie dzieci objęte wychowaniem i edukacją od przedszkola do szkoły ponadpodstawowej z rodzin, których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania przynajmniej z jednego ciepłego posiłku w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Dożywianie dzieci realizowane jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzynie.

Zjawisko przemocy w rodzinie stanowi od wielu lat poważny problem społeczny i jedno z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodziny, jak i poszczególnych jej członków, a w szczególności dla dzieci. W ostatnich latach skala przemocy w rodzinie nieznacznie wzrasta. Przemoc w rodzinie to każde celowe działanie lub brak działania, na przykład zaniebdywanie, które powodują krzywdę i cierpienie fizyczne albo psychiczne członka rodziny. Sprawca przemocy wykorzystuje przewagę nad ofiarą i narusza jej podstawowe prawa, takie jak godność, wolność i nietykalność cielesną. W związku z przemocą na terenie Gminy Zwierzyn, prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty. W Gminie Zwierzyn w 2025 roku liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” dotyczyła 17 rodzin. Do 30.06.2026 roku wszczęto procedurę Niebieskiej Karty 11 NK w 10 rodzinach. Działający na terenie Gminy Zwierzyn - Gminny Zespół Interdyscyplinarny poza działaniami w rodzinach dotkniętych zjawiskiem przemocy prowadzi działania profilaktyczne w rodzinach zagrożonych tymi przypadkami. Największy procent wśród osób poszkodowanych w wyniku przemocy w dużej mierze są kobiety. Przemoc domowa bezpośrednio nie dotyczy dzieci, ale jest widoczna dla nich. Fakt występowania przemocy w rodzinie pozbawia dziecko potrzeby miłości i bezpieczeństwa. Przemoc nie pozostaje bez wpływu na rozwój fizyczny i psychiczny dziecka/i. Doświadczenie przemocy bezpośredniej czy pośredniej, może powodować szereg problemów natury fizycznej, psychicznej, jak i problemów dotyczących zachowania się dzieci oraz ich funkcjonowania wśród rówieśników czy dorosłych ludzi. Nie ulega wątpliwości, że alkoholizm ma szkodliwy, choć jednocześnie bardzo zróżnicowany wpływ na życie całej rodziny i dzieci. Jest on

czynnikiem wysokiego ryzyka wystąpienia emocjonalnych oraz behawioralnych problemów u dzieci dorastających w rodzinach z tym problemem. Rodzicielstwo zaburzone przez alkoholizm charakteryzuje się zazwyczaj brakiem konsekwencji, nieadekwatną więzią emocjonalną oraz brakiem modelowania właściwych zachowań społecznych. Podstawowe funkcje rodzicielskie zostają przez alkoholizm bardzo wyraźnie naruszone. Gdy jedno lub oboje rodziców pije, ich emocjonalne napięcie poważnie zakłóca zdolność do sprawowania należytej opieki i tworzenia dziecku prawidłowego środowiska, w którym powinno się rozwijać. Na dzień 30.06.2023 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 16 wniosków zgłaszających osoby nadużywające alkoholu, gdzie 3 osoby skierowano na badanie przez biegłego sądowego pod kątem uzależnienia od alkoholu. Na terenie Gminy Zwierzyn ilość osób nadużywających alkoholu systematycznie wzrasta. Bardzo niepokojącym faktem jest, że coraz więcej kobiet ma problem z alkoholem, nie mniej jednak stanowi to poważny problem w większości rodzin dysfunkcyjnych. Przemoc i nadużycia wobec członków rodziny (dziecka/ci) są w rodzinach z problemem alkoholowym częstym zjawiskiem. Agresja i przemoc w rodzinie wywiera znamieny i negatywny wpływ na wszystkie aspekty życia dziecka/ci (somatyczne i psychofizyczne), objawiające się głównie pod postacią objawów psychosomatycznych jak i pogarsza funkcjonowanie rodzinne i społeczne.

W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo - wychowawczych wobec dzieci mimo otrzymanego wsparcia o potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje Sąd Rodzinny. Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku - koordynatora pieczy zastępczej wynika, że w 2025 roku z terenu Gminy Zwierzyn w 8 rodzinach zastępczych są umieszczone dzieci.

Liczba rodzin zastępczych przebywających w rodzinie zastępczej na terenie Gminy Zwierzyn:

Rodzina zastępcza	Ilość rodzin na terenie Gminy Zwierzyn
Rodzina spokrewniona	4
Rodzina niezawodowa	1
Rodzina zawodowa	2

Źródło: PCPR Drezdenko. Stan na 31.08.2026 r.

Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie jest instytucją, która wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę, a gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki. W 2025 roku poniesione wydatki przez Gminę Zwierzyn w związku z umieszczeniem dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych i rodzinach zastępczych w wyniosły 147 542,52 za 12 dzieci. Do dnia 31.08.2026 roku wydatki poniesione w związku z umieszczeniem dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych wyniosły 101 807,53 zł. za 13 dzieci. Wydatki gminy na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej każdego roku wzrastają z uwagi na wzrost % odpłatności Gminy

Wszystkie 3 placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży działają przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zwierzynie zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednak nie są finansowane z budżetu

państwa. W 2025 roku były prowadzone świetlice podwórkowe na terenie Gminy Zwierzyn w miejscowościach Górki Noteckie, Gościmcu i Zwierzynie. Świetlice Podwórkowe wchodziły w strukturę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzynie. Placówki prowadzone są w formie: pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawców. Placówkami kieruje Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzynie - kierownik świetlic podwórkowych. Zatrudnionych było 3 wychowawców świetlicy (wszystkie zatrudnione osoby w świetlicach posiadały kwalifikacje zgodnie z wytycznymi). Pobyt dziecka w placówce jest dobrowolny i nieodpłatny. W związku z realizacją projektu „Świetlice podwórkowe w Gminie Zwierzyn” poniesiono wydatki w kwocie 49 021,36 zł.

Podjęmowane działania na terenie Gminy Zwierzyn w zakresie wspierania rodziny umożliwiają rodzinom korzystanie z pomocy i wsparcia zarówno w ramach opieki nad dziećmi jak i poradnictwa. Podmioty realizujące cele i zadania określone w Programie dołożą starań, by oferta wspierania rodzin była szeroka, dostępna i dostosowana do ich potrzeb. Mając na uwadze rolę rodzin w wychowaniu przyszłego pokolenia oraz zagrożenia wieloma problemami w wypełnianiu swoich funkcji należy realizowanie Programu, który przyniesie pozytywne efekty. Z uwagi na ciągle występujące zagrożenia rodzin i zmiany społeczne, powyższe zadania należy uznać, że realizatorzy Programu będą wywiązywać się z nałożonych na nich zadań.

Wskazane jest podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

ROZDZIAŁ V

Analiza SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Skupia się ona głównie na odpowiedzi na pytania:

- jakie szanse i zagrożenia dla gminy płyną z jej kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem?
- czy obecny stan zasobów gminy stanowi silną czy słabą stronę, tzn. czy jest czynnikiem ułatwiającym, czy utrudniającym rozwój?

Analiza powyższych czynników pozwala na ocenę jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie i realizowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

Mocne strony	Słabe strony
- Gminny Program Wspierania Rodziny; - współpraca instytucji działających na rzecz rodziny; - wsparcie rodzin przez asystenta rodziny; - doświadczenie i kwalifikacje kadry instytucji na rzecz rodziny; - wsparcie gminy dla działań w obszarze sportu dzieci i młodzieży; - zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w domowej; - funkcjonowanie placówek oświatowych na terenie gminy; - funkcjonowanie 3 przedszkoli na terenie gminy; - funkcjonowanie Klubu Malucha na terenie gminy; - działające instytucje w obszarze pomocy społecznej; - doświadczenie i kwalifikacje kadry instytucji na rzecz rodziny; - dobre rozeznanie środowiska lokalnego m. in. przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, pielęgniarki środowiskowej; - działające placówki wsparcia dziennego- świetlice podwórkowe w 3 miejscowościach na terenie gminy; - rodziny pomocowe nieformalne; - oferta zajęć pozalekcyjnych na terenie gminy (Pionier, GOK, KS Wataha);	- brak prawidłowych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych; - niska świadomość rodziców dotycząca kwestii wychowawczo - opiekuńczych i edukacyjnych; - bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w ich rodzinie; - brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia; - brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej; - wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej- głównie finansowej i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów; - mentalność społeczeństwa- stereotypy blokujące korzystanie z usług specjalistów (psycholog, psychiatra); - brak motywacji do pracy rodziców z rodzin wielodzietnych; - rozdawnictwo- niedostosowany system wsparcia; - niskie kwalifikacje osób w wieku aktywności zawodowej; - zwiększające się koszty utrzymania rodzin; - zatrudnienie w szarej strefie; - ograniczona liczba miejsc w przedszkolach i Klubie Malucha; - niewystarczająca ilość mieszkań dla rodzin ubiegających się o lokal z zasobów gminy;

- organizacje pozarządowe (stowarzyszenia); - dostęp do poradnictwa specjalistycznego m.in. radca prawny; - dostęp specjalisty w Punkcie Konsultacyjno Informacyjnym dla osób dotkniętych przemocą oraz uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych	- brak funkcjonowania rodzin wspierających formalnych (brak kandydatów do ich pełnienia); - niekorzystne prognozy demograficzne; - społeczna akceptacja spożywania alkoholu; - uzależnienie członków rodziny od alkoholu, Internetu, substancji psychoaktywnych; - występowanie zjawiska przemocy w rodzinach
Szanse	Zagrożenia
- edukacja rodziców głównie w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej; - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę i dzieci; - możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań; - rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym; - praca asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej; - systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny; - zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych; - aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; - ustanawianie rodzin wspierających; - wdrażanie do współpracy z rodziną dysfunkcyjną rodzin wspierających; - tworzenie nowych miejsc w przedszkolach i Klubie Malucha; - rozwój kompetencji rodzicielskich; - wzrost aspiracji edukacyjnych rodzica/ów dziecka/ci; - Karta Dużej Rodziny	- niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, zmiany i trudności w interpretacji przepisów; - długie procedury postępowań administracyjnych (np. Sąd); - brak środków na zatrudnienie dodatkowego asystenta rodziny; - wzrost tendencji do rozpadu rodziny i indywidualizacji życia; - zanik więzi i tradycji rodzinnych; - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”; - obniżanie się aspiracji życiowych; - ograniczenie środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów pomocy społecznej; - wypalenie zawodowe pracowników socjalnych i asystenta rodziny; - problemy emocjonalne i edukacyjne dziecka/ci; - zagrożenie uzależnieniem wśród dzieci i młodzieży (np. internet); - dostępność substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży; - wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, narastająca przemoc; - brak zainteresowania rodzica/ów problemami dziecka/ci; - zagrażające i aspołeczne formy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież; - rosnąca liczba zadań realizowanych przez samorządy przy braku lub niewielkim poziomie dofinansowania zadań; - wykluczenie społeczne; - zanik pozytywnych wzorców i godnych naśladowania autorytetów;

	- szerzące się ubóstwo wśród osób pracujących, nie tylko ekonomiczne, ale przede wszystkim kulturowe; - wysoka cena szkoleń specjalistycznych
--	--

ROZDZIAŁ VI

Zasoby gminy

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2027 – 2029 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny z Gminy Zwierzyn realizują instytucje i organizacje poniżej. Instytucje i organizacje działające na rzecz wsparcia rodziny i wspomagające realizację podstawowych jej funkcji działające na terenie Gminy Zwierzyn:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzynie
2. Gminna komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zwierzynie
3. Szkoła Podstawowa w Zwierzynie
4. Szkoła Podstawowa w Górkach Noteckich
5. Szkoła Podstawowa w Gościmcu
6. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Zwierzynie
7. Organizacje pozarządowe
8. Zakłady Opieki Zdrowotnej (Publiczne i Niepubliczne)
9. Pielęgniarka środowiskowo – rodzinna.

Powyższe instytucje i organizacje wspierane są przez jednostki z poza Gminy Zwierzyn:
Poradnie specjalistyczne:

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Strzelcach Krajeńskich
2. Komenda Powiatowa Policji w Strzelcach Krajeńskich
3. Sąd Rejonowy w Strzelcach Krajeńskich
4. Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku
6. Placówki Oświatowe z poza terenu gminy
7. Ośrodek Wczesnej Interwencji w Gorzowie Wlkp.

W Gminie Zwierzyn funkcjonuje szereg różnorodnych form pomocy wsparcia dziecku i rodzinie. Mowa tutaj zarówno o poradnictwie, jak i konkretnych usługach, które mają na celu zwalczanie bezradności opiekuńczo – wychowawczej, profilaktyce, walce z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp.

ROZDZIAŁ VII

Cele Programu

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej ustala się następujące cele Programu:

Cel główny:

Celem głównym Programu jest budowanie zintegrowanego systemu pomocy w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin przezwyciężających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych na terenie Gminy Zwierzyn.

Cele szczegółowe:

Zabezpieczenie i utrzymanie na dostatecznym poziomie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

- wsparcie finansowe rodzin wymagających pomocy;
- dożywianie dzieci;
- zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie;

Poprawa sytuacji dzieci w rodzinach wieloproblemowych

- udostępnianie poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach, w których udziela się wsparcia i pomocy;
- rozwijanie działalności placówek zajmujących się opieką nad dzieckiem w czasie wolnym;
- praca środowiskowa promująca właściwe wzorce rodziny. Wzmocnienie systemu wsparcia specjalistycznego z uwzględnieniem problemów związanych z uzależnieniami.

Poszerzenie możliwości wsparcia rodzin w pełnieniu roli opiekuńczej

- pomoc specjalistyczna dla rodzin mających trudności w pełnieniu ról opiekuńczych;
- monitorowanie środowisk zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, dzielnicowego;

Tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny

- zabezpieczenie środków finansowych na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej;
- zapewnienie środków na rozwój i podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny w związku z realizacją zadań na rzecz rodzin wieloproblemowych;
- Realizacja Programu „Karta Dużej Rodziny”;
- placówki wsparcia dziennego- świetlice podwórkowe;
- organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w formie wycieczek, wyjazdów, spotkań, imprez, konferencji.

Zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin

- wspieranie kobiet w ciąży ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych;
- informator – wspieranie kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem” na terenie Gminy Zwierzyn.

Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej

- próba odbudowania środowiska rodzinnego poprzez przydzielenie asystenta rodziny;
- ścisła współpraca z koordynatorem pieczy zastępczej;
- praca socjalna skierowana do rodzin w kryzysie, wsparcie, motywacja.

ROZDZIAŁ VIII

Wskaźniki realizacji programu

Lp.	Działania	Czas realizacji	Realizatorzy	Wskaźnik
Cel szczegółowy: zabezpieczenie i utrzymanie na dostatecznym poziomie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny				
1.	Wsparcie finansowe rodzin wymagających pomocy (w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych itp.)	2027 – 2029	GOPS	– liczba rodzin objętych pomocą – liczba rodzin, którym udzielono wsparcia finansowego
2.	Dożywianie dzieci	2027 – 2029	GOPS	- liczba dzieci objętych dożywianiem
3.	Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy domowej	2027 – 2029	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, GPRPU, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny	– liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty – liczba grup roboczych – liczba rodzin- procedura Niebieskiej Karty – liczba osób procedura Niebieskiej Karty
Cel szczegółowy: poprawa sytuacji dzieci w rodzinach wieloproblemowych				
1.	Udostępnianie poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach, w których udziela się wsparcia i pomocy	2027 – 2029	GOPS, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,	– liczba porad specjalistów udzielonych rodzinom wieloproblemowym; – liczba zamieszczonych do publicznej wiadomości informacji o udzielanym wsparciu i pomocy na terenie Gminy Zwierzyn
2.	Rozwijanie działalności placówek zajmujących się opieką nad dzieckiem w czasie wolnym	2027 – 2029	GOPS, GOK, Gminna Biblioteka Publiczna	– liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych m. in. w klubach sportowych, Gminnym Ośrodku Kultury, Gminnej Publicznej Bibliotece – liczba dzieci objętych opieką w placówkach

				wsparcia dziennego - światlice podwórkowe – liczba dzieci objętych działaniami podczas ferii, wakacji
3.	Praca środowiskowa promująca właściwe wzorce. Wzmocnienie systemu wsparcia specjalistycznego z uwzględnieniem problemów związanych z uzależnieniami	2027 – 2029	GOPS, GKRPU, Gminny Punkt Konsultacyjno - Informacyjny	– liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny – liczba rodzin objętych pracą socjalną – liczba rodzin wspierających – liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistów- psycholog
Cel szczegółowy: poszerzenie możliwości wsparcia rodzin w pełnieniu roli opiekuńczej				
1.	Pomoc specjalistyczna dla rodzin mających trudności w pełnieniu ról opiekuńczych	2027 – 2029	GOPS, GKRPU, Gminny Punkt Konsultacyjno - Informacyjny	– liczba rodzin objętych wsparciem specjalistów – liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny – liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – dostępność psychologa i radcy prawnego (ilość godzin usług i ilość osób)
2.	Monitorowanie środowisk zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, kuratorów, dzielnicowego	2027 – 2029	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe,	– liczba rodzin objętych pracą socjalną – liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny – liczba dzieci objętych wsparciem pedagogów szkolnych
Cel szczegółowy: tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny				
1.	Zabezpieczanie środków finansowych na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej	2027 – 2029	GOPS	– liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

				– liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej – środki finansowe wydatkowane na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej
2.	Zapewnienie środków na rozwój i podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny w związku z realizacją zadań na rzecz rodzin wieloproblemowych	2027 – 2029	GOPS	– liczba szkoleń pracowników socjalnych – liczba szkoleń dla asystenta rodziny
3.	Realizacja Programu „Karta Dużej Rodziny”	2027 – 2029	GOPS	– wykorzystana dotacja przekazana z budżetu Wojewody (wykonane wydatki) – liczba złożonych wniosków KDRliczba rodzin, którym przyznano Karty Dużej Rodziny
4.	Placówki wsparcia dziennego- świetlice podwórkowe	2027 – 2029	GOPS	– liczba placówek wsparcia dziennego- świetlice podwórkowe – liczba dzieci uczestniczących w zajęciach świetlic podwórkowych – liczba rodziców współpracujących z świetlicą podwórkową – liczba dzieci z rodzin z bezradnością opiekuńczo-wychowawczą uczęszczające do świetlic podwórkowych – liczba dzieci objętych wsparciem psychologa uczestniczących w

				zajęciach placówek wsparcia dziennego – liczba godzin wsparcia psychologa w placówkach wsparcia dziennego – liczba dzieci objętych wsparciem pracownika socjalnego w placówkach wsparcia dziennego – liczba godzin wsparcia pracownika socjalnego w placówkach wsparcia dziennego
5.	Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w formie wycieczek, wyjazdów, spotkań, imprez, konferencji	2027 – 2029	GOPS, placówki oświatowe, GOK, GPB	– liczba zorganizowanych form wypoczynku – liczba uczestników wypoczynku
Cel szczegółowy: zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin				
1.	Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych	2027 – 2029	GOPS, Zakłady Opieki Zdrowotnej, PCPR	– liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny – liczba rodzin, którym udzielono jednorazowe świadczenie w ramach zadań z zakresu ustawy „Za życiem” – liczba rodzin objętych pracą socjalną – liczba rodzin korzystających z poradnictwa psychologicznego, poradnictwa prawnego
2.	Informator- wspieranie kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem” na terenie Gminy Zwierzyn	2027 – 2029	GOPS	– liczba informacji o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem” (ulotki, strona internetowa, tablica informacyjna itp.)
Cel szczegółowy: podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej				

1.	Próba odbudowania środowiska rodzinnego poprzez przydzielenie asystenta rodziny	2027 – 2029	GOPS	– liczba rodzin biologicznych objętych wsparciem asystenta rodziny
2.	Ścisła współpraca z koordynatorem pieczy zastępczej	2027 – 2029	GOPS, placówki oświatowe	– liczba dzieci objętych pieczą zastępczą – liczba rodzin zastępczych
3.	Praca socjalna skierowana do rodzin w kryzysie, wsparcie, motywacja	2027 – 2029	GOPS	– liczba rodzin (piecza zastępcza), którym udzielono pomocy, wsparcia przez pracownika socjalnego

ROZDZIAŁ IX

Działania

W celu realizacji powyższych zadań zakłada się realizację następujących działań:

1. Pomoc i wsparcie Asystenta Rodziny. Wsparcie Interdyscyplinarne.

W pracy z rodziną ważna jest profilaktyka. Zakłada się zatem kluczową rolę asystenta rodziny, którego zadania będą polegały na:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 6) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 7) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 8) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 9) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 10) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 11) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 12) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 14) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny;
- 15) sporządzanie na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 16) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 17) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w Dz. U. 2021 r., poz. 1249 tj. art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Praca asystenta rodziny odbywać się będzie w oparciu o konsultację interdyscyplinarną. Sytuacja rodziny każdorazowo konsultowana jest z pracownikiem socjalnym oraz odpowiednim pedagogiem szkolnym.

2. Poradnictwo specjalistyczne

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia. Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i sprawowania władzy rodzicielskiej. Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez kontynuację organizacji bezpłatnej pomocy prawnej przez radcę prawnego zatrudnionego przy Urzędzie Gminy oraz kontynuację zatrudnienia psychologa w Gminnym Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym finansowanym przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Uzależnień. Wsparcie specjalistów jest bezpłatne.

3. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w pierwszym roku pobytu dziecka pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

4. Profilaktyka

W ramach działań profilaktycznych:

- szkoły realizują Szkolne Programy Wychowawczo – Profilaktyczne

W ramach programów prowadzi się działania profilaktyczne z zakresu uzależnień, przemocy, profilaktyki zdrowia i wszystkich aktualnie diagnozowanych problemów dziecka i rodziny;

- organizacja akcji społecznych;
- zakup i udostępnianie ulotek i materiałów profilaktycznych;
- podnoszenie kwalifikacji i udział w szkoleniach w zakresie przeciwdziałania przemocy , pracy z rodziną w kryzysie oraz profilaktyki uzależnień organizacja corocznego festynu rodzinnego dla dzieci z terenu Gminy Zwierzyn, zwłaszcza z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej).

ROZDZIAŁ X

Realizatorzy

Założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zwierzyn na lata 2027 – 2029 powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakty z dzieckiem i rodziną. Przy realizacji Programu współpracować winni:

1) podmioty publiczne:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzynie;
- b) Właściwe wydziały i stanowiska Urzędu Gminy w Zwierzynie;
- c) Szkoła Podstawowa w Zwierzynie;
- d) Szkoła Podstawowa w Górkach Noteckich;
- e) Szkoła Podstawowa w Gościmcu;
- f) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zwierzynie;
- g) Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Zwierzynie;
- h) Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej;
- i) Publiczne poradnie specjalistyczne;
- j) Komenda Powiatowa Policji w Strzelcach Krajeńskich;
- k) Prokuratura Rejonowa w Strzelcach Krajeńskich;
- l) Sąd Rejonowy w Strzelcach Krajeńskich;
- m) Sąd Rejonowy w Strzelcach Krajeńskich Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Strzelcach Krajeńskich

2) podmioty niepubliczne:

- a) Stowarzyszenie „STOLINA”
- b) Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej;
- c) Pielęgniarka środowiskowo – rodzinna;
- d) Niepubliczne poradnie specjalistyczne, które znajdują się poza terenem Gminy Zwierzyn.

3) samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym i inne:

- a) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku;

4) inne instytucje wspomagające

- a) Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich w Strzelcach Krajeńskich;
- b) Sąd Rejonowy Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Strzelcach Krajeńskich;
- c) Prokuratura Rejonowa w Strzelcach Krajeńskich;
- d) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Strzelcach Krajeńskich;
- e) Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich;
- f) Placówki Oświatowe z poza terenu Gminy Zwierzyn;
- g) Ośrodek Wczesnej Interwencji w Gorzowie Wielkopolskim
- h) Schronisko dla Bezdomnych znajdujące się w Długiem i Gorzowie Wlkp.

ROZDZIAŁ XI

Adresaci Programu

Odbiorcami Programu będą rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Zwierzyn wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności, których same nie mogą pokonać, a także rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i powrotu do domu rodzinnego.

W szczególności Program skierowany jest do:

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i niezaradnych życiowo;
- rodzin z dziećmi dotkniętych przemocą;
- dzieci i młodzieży, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki;
- rodzin z dziećmi z problemami długotrwałej choroby i niepełnosprawności;
- dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym.

ROZDZIAŁ XII

Finansowanie

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zwierzyn na lata 2027 – 2029 są środki:

- środki własne Gminy Zwierzyn;
- środki pozyskane na zadania związane z realizacją Programu w formie: dotacji celowych z budżetu państwa, dotacji na realizację rządowych Programów wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

ROZDZIAŁ XIII

Oczekiwane rezultaty

Spodziewanymi rezultatami w latach 2027 – 2029 Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich;
- powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych;
- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami, uzależnieniami;
- podniesienie świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych;
- rozwijanie współpracy różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny.

ROZDZIAŁ XIV

Monitoring i ewaluacja

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę osiągniętych wskaźników realizacji zadań. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2027 – 2029 stanowi dokument wyznaczający cele i zadania na okres 3 lat. Program w związku z tym wymaga oceny i weryfikacji efektywności podejmowanych działań. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Realizacja Programu opiera się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami pozarządowymi w celu realizacji założonych działań oraz prowadzenia ewaluacji i monitoringu.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzynie. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy w Zwierzynie sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji Programu.